

a. grand

CU OCHIUL LIBER

ADRIANA BITTEL DE LA 1 LA 5 ȘI ÎNAPOI

Aptitudinea de a discerne semnificativul și un anume echilibru al pasiunii pentru fapte cu rațiunea ce duce la înțelegerea lumii din jurul nostru, absolut necesare gazetarului de televiziune, previn două lucruri la fel de grave: confuzia și reificarea prin entuziasm. Oferind o imagine a realității pe care nu o putem obține altfel, emisiunile cele mai căutate, cele de informații, alternând comentariul succint cu scurte suite de imagini, ne transmit și punctul de vedere pe care persoana ce realizează, sub formă de picături, tabloul unei zile, dorește să îl avem. Creativitatea și interpretarea critică nu își au locul aici, amalgamul realizat de imagine și voce trebuind să fie onest, să sugereze esența lucrurilor în cadrul strict de timp și într-o ordine cu semnificația ei, asemănătoare arhitecturii unui ziar. Nu poți înghesui totul pe prima pagină, nu poți amesteca știrile interne cu cele externe, cu manifestări culturale ne semnificative și cu isprăvile miliției care a mai prins trei hoji — nivelând la cel mai mic numitor comun. Rezultă o plictiseală care te îndeamnă să schimbi canalul.

Și astfel, într-o emisiune decontractantă a TV5 Europe, Star 90, realizată cu profesionalism impecabil de Michel Drucker, printre altele stele de primă mărime ale muzicii, cinematografului și teatrului, am văzut și 15 (cincisprezece) realizatoare de emisiuni de știri ale televiziunii franceze. Pe unele le cunoșteam fiindcă vislisem uneori împreună cu ele pe canalul unde-mi completez informațiile zilnice, cu un soi de mândrie feministă, fiindcă numărul și calitatea acestor ziariste (care practică toate speciile, de la reportajul de teren în punctele fierbinți ale globului, la interviuri cu șefi de state și personalități, devenite mituri, din toate domeniile, de la comentariul politic la cronică judiciară și sportivă — domenii masculine prin tradiție) sînt izbitoare.

Ele sînt în general nu prea tinere, căci au venit la televiziune după stagii în presa scrisă și la radio, dar deosebit de atrăgătoare, în primul rînd fiindcă au o minte care lucrează la vedere: felul în care vorbesc ochii, comunicativitatea expresiei îți dau senzația că, prin intermediul celui ecran, iei contact cu o ființă umană care dorește cu adevărat să-ți spună ceva important, știe ce te interesează și cît, a folosit munca unor numeroase echipe în slujba ta.

Dezinhibate și ferme în fața oricărui interlocutor, ele fac

tot ce le stă în putință ca persoana respectivă să aibă sentimentul că nu e mai puțin decît ceea ce e cu adevărat, dar nici mai mult. Întrebările lor sînt adesea incomode, provoacă reacții, creează o reală comunicare între cele două părți considerate din start ca egale, fiindcă gazetarul bun de televiziune este reprezentantul opiniei publice, iar funcția conducerii politice este să asculte acest glas și să răspundă întrebărilor. Eschivele, frazele goale, minciunile sînt pe loc sancționate — dar cît efort de documentare, prezență de spirit și independență de gîndire sînt necesare pentru asta!

Ar trebui poate ca redactorii **Actualităților** noastre să privească mai des emisiunile Annei Sinclair și ale Christinei Chazal — ca să dau numai două exemple de bune profesioniste. Știu că ei au scuza că au învățat meseria din mers, că le-a fost «predată» de oameni deformați iremediabil de canoanele televiziunii comuniste și că se adaptează noilor exigențe deocamdată străduindu-se să zimbească mieros, să se prefacă — vizibil — că vorbesc liber citind pe monitor și să pronunțe clar, din cauza efortului de dicțiune pierzînd sensul frazelor.

În interviuri, situați sau cu aroganță deasupra sau cu exagerată deferență sub tonul normal, nu reușesc să ne dea iluzia că ne-ar reprezenta, jocul de-a întrebarea și răspunsul capătă ceva de ping-pong fără miză sau, ceea ce e mai grav, cu miza negociată dinainte (au fost și interviuri cu persoane care au cîștit răspunsurile pregătite de acasă!). Iar dezbaterele transmise în direct — care pe la alte televiziuni funcționează bine ca înfruntare de idei și sînt pasionante prin ritmul și calitatea replicilor — la noi amintesc încă de «mesele rotunde» cu Olivia Clătici, Al. Tănase și Petru Pînzaru înfierînd cu citate «lumea capitalului».

De la cine să învețe evident dotata Anca Toader cum se prezintă știrile externe? De la Florin Mitu (imitat întocmai de Angelo Tudor), care-și citește plictisit foile, depunîndu-le alături, și care nu arată ceva mai înșeninat decît la ultima, gata, am scăpat, pot să plec? Cum poți să-i ceri Smarandei Jelescu să-și înfrîneze avînturile patetice, transpuse în aceleași superlativ de mai ieri, doar că acum omagiază în fiecare dimineață pe altcineva, sau cum poți să crezi în evlavia lui G. R. Serafim, în suplețea de gîndire a lui Manase Radnev, în echidistanța lui Cornelius Roșiiianu și în competența Gabrielei Bidu care, oricît s-ar controla, tot **sculptură** îi iese?

La emisiunea cu public a lui Drucker, aplauzele pentru redactoarele de televiziune au fost la fel de fierbinți ca pentru Monserrat Caballé, Michael Jackson sau Gérard Depardieu. Mă gîndeam: la noi, într-o sală cu public pestriț de varietăți, aplauzele pentru oamenii noștri de televiziune ar suna cît, să zicem, cele pentru Dolănescu? ■